N°. 45. A°. 1843.

DINGSDAG, den 6den JUNIJ.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 5 Junij 1843.*

Namens den Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood* over deze loopende maand, is bepaald, als volgt:

Dat een BROOD van *acht* Centen, zal moeten wegen 8 Oncen.

En dat van *vier* Centen, 4 Oncen.

Wordende alzoo alle Broodbakkers gelast, zich daarnaar te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 20 Maart.

Gisteren vond hier de plegtige ter aardebestelling der beenderen van den in het jaar 1814 gesneuvelden vrijwilliger von Friese, op het invaliden kerkhof, plaats. De hier aanwezige vrijwilligers uit de jaren 1813 en 1815 woonden deze zeldzame begrafenis bij. De togt werd geopend door den generaal en kommandant der vrijwilligers, von Held. De beenderen werden naast het graf van Scharnhorst ter aarde besteld. Over den dood van den vrijwilliger von Friese zijn zoo vele verschillende berigten door de dagbladen medegedeeld, dat het aangenaam zijn zal iets naauwkeurigers daaromtrent te vernemen. De volgende mededeelingen zijn wij verschuldigd aan eenen vrijwilliger, die mede tot de zeven jonge strijders behoorde, welke elkander plegtig beloofden, dat, in geval een hunner in Frankrijk mogt sneuvelen, de anderen voor zijne begrafenis op Duitschen bodem zorgen zouden. Deze belofte gaven elkander de zeven jonge krijgslieden bij een vrolijk feestmaal. Friese was in het jaar 1814 bij het tirailleren afgedwaald, en stuitte in een bosch bij Longwy op een troep Fransche landstorm. Friese verdedigde zich dapper, totdat zijn kling door eenen slag met eene bijl werd stuk geslagen. Friese verklaarde zich voor overwonnen, en verlangde van het eergevoel zijner vijanden, naar oorlogsregt, als een gevangene behandeld te worden. De troep stond dit toe en nam Friese mede. Later voegde zich echter een andere hoop Fransche landstorm bij hem, waarvan eenigen Friese overvielen, hem eenige slagen op het hoofd gaven, en hem bewusteloos op den grond lieten liggen. Spoedig daarop werd de zwaargewonde door een schaapherder doodgeschoten. Eene oude vrouw, die het lijk van den schoonen, jongen krijger vond, werd door het gezigt zoo geroerd, dat zij het lijk naar haar huis liet brengen en het daar verpleegde en deed begraven, alsof het haar eigen zoon geweest ware. Door toeval kwam in het jaar 1815 een der zeven jonge krijgers, de tegenwoordige overste von Wittinghof, te Longwy in kwartier. Door nog grooter toeval komt hem daar een zegelring in handen, welken hij terstond als dien van zijnen vriend Friese herkende. Hij doet ijverig onderzoek en is zoo gelukkig de oude vrouw uit te vinden, welke zijnen vriend de laatste liefdedienst heeft bewezen. De edele, brave vrouw voert den vriend geroerd naar het graf van den jongen vreemden krijgsman, dien zij nog na den dood lief had. Het graf wordt geopend, en Wittinghof herkend de beenderen als die van zijnen vriend Friese aan den eigendommelijken stand van eenen snijtand in den mond. In zijne vroegste jeugd was deze snijtand, namelijk, aan Friese uitgevallen, welken hij, met de binnenzijde naar buiten, terstond weder had ingezet, en die in dezen stand was vastgegroeid. Wittinghof wendde zich aan het bestuur van Longwy, dat, toen het de belofte der zeven jonge strijders vernam, de opgraving der beenderen toestond. Wittinghof bragt, na het einde van den veldtogt, de beenderen van zijnen vriend mede naar Duitschland, en vroeg verlof om dezelve op het invaliden-kerkhof alhier te begraven. Destijds werden daartegen eenige zwarigheden gemaakt, en Wittinghof hield de beenderen van zijnen bierbaren vriend, in eene schoongewerkte kist bij zich, aan welke hij, gedurende 28 jaren, eene plaats onder zijn hoofdkussen inruimde. Toen voor eenige tijd Z. M. de koning van dit alles onderrigt werd, gaf deze verlof de beenderen op het invaliden kerkhof alhier plegtig te begraven; welke plegtigheid, gelijk boven gemeld is, gisteren middag, nadat de beenderen eerst zorgvuldig in eene doodkist waren geschikt, plaats vond. De door Wittinghof bewezen zeldzame vriendschapsdienst heeft hier algemeen eenen roerenden, diepen indruk te weeg gebragt.

— Eindelijk is tusschen de regeringen, die het voormalig koningrijk Westfalen gedeeld hebben, eene overeenkomst tot stand gekomen betreffende de schulden van dit koningrijk van 6 jaren, dat nu reeds gedurende bijna vijfmaal 6 jaren niet meer bestaat. Pruissen heeft, gelijk men weet, reeds in 1827 dat gedeelte der schulden van het voormalige Westfalen, dat regtstreeks op Pruissen kon worden overgedragen, zonder dat Keurhessen, Hannover en Brunswijk er bij trokken waren, geregeld. Er bleef echter niet alleen het overige gedeelte, maar al de gemeenschappelijke en ondeelbare schulden ter regeling over, hoezeer ook de schuldeischers van het ontbonden koningrijk daarop mogten aandringen. Het thans tot stand gekomen verdrag, waarbij bepaald wordt, aan welken der vier staten de schuldeischers zich te houden hebben, en op welke wijze deze nalatenschap van den Napoleontischen tijd moet geregeld worden, is voornamelijk op aandringen van Pruissen gesloten, en zal waarschijnlijk door de talrijke schuldeischers met vreugde worden opgenomen.

— Men weet, dat het verboden is in de straten van Berlijn te rooken. De Triersche Courant deelt eenen brief uit die hoofdstad mede, waarin gezegd wordt, dat het voornemen bestaat, voortaan het gebruik van pijp of cigaar toe te staan, tegen een regt van twee thaler per jaar.

— De engelsche missionnairs Gutzlaff die tot consul-generaal van Engeland in China benoemd is, is te Dusseldorf geboren en ongeveer 40 jaren oud. Hij onthoudt zich sedert twaalf jaren in China, en heeft belangrijke werken over dat land uitgegeven. Hij is degeen die tot tolk gestrekt heeft bij de onderhandelingen tusschen de chinesche en britsche gevolmagtigden. Hij stelde bij die gelegenheid aan ieder der gemagtigden een Nieuw Testament in het chineesch ter hand, die hem beloofden het werk met de grootste aandacht te onderzoeken. Hij heeft ook aan den keizer van China een volledigen Bijbel in het chineesch aangeboden.

Het jaargeld 't welk de heer Gutzlaff, in bovengezegde betrekking van het britsch gouvernement ontvangt, bedraagt eene som van 4000 à 5000 ponden sterling (48000 à 60000 guldens), en deze besteedt hij bijna geheel in 't belang der evangelische missien in China.

De heer Gutzlaff heeft als consul zijn verblijf gevestigd op het eiland Amoij, midden in de golf van dien naam, aan welke de provincie To-Kien gelegen is, die thee in overvloed van allerlei kwaliteit oplevert. Vroeger werd de thee van de plantagien dier provincie over land naar Canton en van daar naar Macao vervoerd, hetwelk verbazende kosten veroorzaakte; thans zou zij aan de kust van de provincie To-Kien zelve ingescheept worden in de engelsche schepen, zoodat zij nu den Engelschen veel goedkooper dan vroeger zal komen.

— Het laatste ontvangen bulletin, nopens den Aartshertog Frans Karel van Oostenrijk, is van den 13 des avonds. Z. Keiz. H. had den ganschen dag rustig doorgebragt. Er hadden zich geene nieuwe verschijnselen vertoond.

MENGELWERK.

Zonderling Testament.

Een rekenmeester te Straatsburg maakte een testament, van de volgenden inhoud:

Mijn beminde en hoogst vereerde grootvader Prosper, onderwees mij in het schrijven en rekenen. Ik was nog naauwelijks acht jaar, toen hij mij bewees, dat, indien men de 5 pCt. interessen steeds bij het kapitaal voegde, hetzelve in den tijd van 100 jaren 131 maal grooter moest worden. De opmerkzaamheid, met welke ik luisterde, scheen hem te bevallen; eensklaps haalt hij 24 livres uit den zak, en zeide, met eene geestdrift, welke mij nog voor den geest staat: »Mijn kind, houd altijd voor oogen, zoo lang gij leeft, dat met spaarzaam overleg en rekenkunde den mensch niets ter wereld onmogelijk is. Ik schenk u deze 24 livres; vervoeg u met dezelve bij den heer N, die ze, mij ten gevalle, wel in zijnen handel zal opnemen. Jaarlijks legt gij de interessen bij het kapitaal op, om eens, bij uwen uitersten wil, voor de rust uwer en mijner ziel, het geheel aan een vroom doel toe te wijden.

Aan dit zijn bevel heb ik trouw vol daan. Die 24 livres zijn, in 62 jaren, tot 500 geworden, welke ik, krachtens dit mijn testament, in vijf gelijke deelen verdeel, en verorden, dat dezelve, even als de oorspronkelijke som mijns grootvaders, steeds zullen belegd blijven, interest op interest, met dien verstaande echter, dat telkens na 100 jaren één vijfde opgenomen en gebruikt zal worden.

Het eerste vijfdedeel zal na 100 jaren zooveel beloopen, dat daarvoor een bekend moeras, omstreeks mijne geboorteplaats, tot bruikbaar land gemaakt kan worden.

Van het tweede vijfdedeel, 100 jaren later, zullen 80 prijzen vastgesteld worden, tot aanmoediging van den landbouw, de wetenschappen, enz.

Van het derde vijfdedeel, weder 100 jaren later, zullen, door het gansche rijk verspreid, 100 beleenbanken opgerigt wor den, welke aan elken nijveren, eerlijken burger, zonder interest, voorschotten zullen verleenen. Verder zal men in de voornaamste steden twaalf kunstverzamelingen en twaalf openbare bibliotheken daarstellen; elk dezelve zal 100,000 livres jaarlijks renten hebben, ten einde veertig verdienstelijke geleerden te onderhouden.

Van het vierde vijfdedeel, nogmaals 100 jaren later, zullen honderd nieuwe steden gesticht, en elke stad voor 150,000 menschen ingerigt worden. Men zou welligt daartegen kunnen inbrengen, dat in geheel Europa niet zooveel gemunt geld voorhanden zal zijn, doch ik laat den uitvoerders van mijen uitersten wil de vrijheid, om het geld, naar believen, in vaste goederen te verwisselen.

Van het laatste vijfdedeel, eindelijk, zullen na verloop van 50 jaren, in de eerste plaats onze eigene staatsschulden en daarna, wanneer het toereikend zal zijn, de schulden van Engeland betaald worden uit dankbaarheid voor Newton's éénige werk: *de algemeene rekenkunde*. De uitvoerders van dezen mijnen uitersten wil, zes in getal, zullen gekozen worden uit de achtingswaardigste burgers, en elk hunner zal bij zijn versterven, zijn' opvolger benoemen. Voor hunne moeite, is hun toegestaan, bij de losmaking van het vierde vijfdedeel, een klein overschotje van 32 millioen livres onder elkaâr te verdeelen.

Geboorte en Sterfgevallen.

In de BURGERLIJKEN STAND alhier, zijn gedurende de maand Mei 1843, ingeschreven, als

GEBOREN:

Van het Mannelijk geslacht	8	personen.
» » Vrouwelijk »	12	»
	20.	

OVERLEDEN:

Van het Mannelijk geslacht	12	personen.
» » Vrouwelijk »	18	»
	30.	

Gehuwd: 5 paar.

BEVALLEN:

Den 2den Mei 1843, Geertruida Henriette Rincke, Echtgenoot van J. H. Gilhuijs, dochter. — Idem, Johanna Bleij, dochter. — Den 4den, Johanna Frederica Elisabeth Brink, Echtgenoot van E. J. van Wijhe, dochter. — Idem, Magaretha Kamerling, Echtgenoot van C. G. P. Balfour van Burleigh, zoon. — Den 8sten, Petronella Johanna Brink, zoon. — Den 10den, Bertha Henrieca Philippina van Dolder, Echtgenoot van Mr. D. Hoola van Nooten, zoon. — Den 13den, Antje Wilhelmina Elisabeth Jacobs, dochter. — Den 14den, Maria Christina Tafares, Echtg. van F. C. Kuster, dochter. — Idem, Henrietta Isabella Louisa Negele, d. — Idem, Jacoba Francina Castillho, dochter. — Idem, Hendrika Cornelia Dolder, dochter. — Den 18den, Anna Petronella Crol, Echtgenoot van Mr. Ph. de Kanter, dochter. — Idem, Magdalena Elisabeth Relotius, zoon. — Den 23sten, Johanna Bassano, dochter. — Den 25sten, Judith Aron Polak, zoon. — Den 27sten, Elisabeth Rozina Dalrymple, Echtg. van J. D. Crol, dochter. — Idem, Mary Ferrier, Echtgenoot van H. S. Abendanon, dochter. — Idem, Eva Maria Thresia Attenberg, zoon. — Den 28sten, Nanette Curiel, Echtg. van J. Bueno de Mesquita, zoon. Idem, Elisabeth Hendrietta Ulrich, zoon. Den 30sten, Henriette Nahar, z. — Idem, Maria Tomeshuizen, zoon.

OVERLEDEN:

Den 1sten Mei 1843, Gesina Henriette Heffen, 16 jaren. — Den 2den, Christiana Victorina, dochter van Amalia Petronella Dursteler, 1 jaar en 2 maanden. — Den 3den, Charles Freubel, 18 jaren. — Idem, Trui van Jacob Alexander Eliazer, 56 j. Idem, Margaretha Kenswil, dochter van Susanna Elisabeth Kenswil, 4 maanden. Den 7den, Barbara Mac Donald, 38 jaren. Den 8sten, Adriaan Carel Labad, 9 jaren. Den 9den, Marianna Henriette, dochter van Johanna Elisabeth van Sichem 1 jaar. Idem, Margaretha Charlotte Denneboom, dochter van Rebecca Margaretha Denneboom, 1 jaar en 2 maanden. — Idem, Frederik Juriaan Hommes, 56 j. — Den 10den, Bartholomeus Wilhelmus Theodorus, zoon van Pieter de Vries, Sergeant bij de Artillerie en Clara Wilhelmina Burger, 1 jaar en 3 maanden. — Idem, Maria Victorina, dochter van Marianna van Embricqs, 4 jaren. Den 12den, Amalia Henriette Francke, 21 jaren. — Den 13den, Rachel, dochter van Marcus Wolff en Sara à Cohen, 2 jaren en 6 maanden. — Idem, Elisabeth Petronella Pardo, 45 j. — Den 16den, Helena Jacoba de Meza, dochter van Maria van Polak, 15 jaren. — Idem, Isak Jacob Boon, 64 jaren. — Idem, Henriette van Rocheteau, 55 jaren. — Den 18den, Willem Frederik Koedijk, naar gissing 45 jaren. — Den 20sten, Anthonij Soulage, 52 jaren. — Idem, Coba van den Boedel Gerard Heudts, naar gissing 70 j. Den 25sten, Johanna Frederika Ahrends, 51 jaren en 5 maanden. — Den 26sten, John Weerselo, zoon van Elisabeth Weerselo, 2 jaren. — Idem, Maria Minerva van Jacobs, 62 jaren. — Den 27sten, Carel Mauritz, zoon van Carel Mauritz Mees en Anna Elisabeth Remardel de la Valette, 11 maanden. — Idem, Dientje Helena Christina, dochter van Mietje Antje Heilbron, 1 jaar en 9 maanden. — Idem, Primo van Relotius, naar gissing 70 jaren. Den 28sten, Alexander Jacob, zoon van Jacob Simon Content en Jette David Sanches, 7 m. — Den 30sten, Johannes Antonij, 40 jaren. — Den 31sten, Martunette Didaunet Albertina Tdlohreg, dochter van Susanna Margaretha Tdlohreg, 3 jaren, 5 maanden en 28 dagen.

ADVERTENTIËN.

De Administrateur van Financien, roept bij dezen op alle degenen die nog eenige vorderingen hebben ten laste van het Gouvernement dezer Kolonie, over het afgelopen dienstjaar 1842, om hunne behoorlijk gecertificeerde rekeningen, voor het einde dezer maand ten zijnen bureele in te leveren, op pœne als bij Art. 4 der Publicatie dd. 27 (31 October 1829 (Gouvernements blad No. 18) is bepaald.

Paramaribo, den 2 Junij 1843.
De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

De Administrateur van Financien, op Vrijdag den 14 Julij aanstaande, namiddags ten *vier* ure, door den Vendumeester S. A. C. FLU, publiek doen verkoopen:

Het aan het Gouvernement behoorende *HUIS* en *ERF*, gelegen in de Boven Buitenwijk of zoogenaamd *Combé*, aan den *Groote Rijweg*, bekend volgens de Nieuwe Wijkverdeeling onder No. 21, en zulks op de konditien en voorwaarden, welke ten huize van den Vendumeester voornoemd, voor de gegadigden ter inzage liggen.

Paramaribo, den 2 Junij 1843.
De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

De ondergeteekende herinnert belanghebbenden door deze, aan de voldoening der *HOOFDGELDEN* vóór het einde dezer maand, zullende de nalatigen alsdan tot vervolging overgegeven worden.

Paramaribo den 3 Junij 1843.
De fung. Koloniale Ontvanger Betaalmeester,
S. POLAK.

(16185) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 9den Junij 1843, des voormiddags om *half negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *ERF*, met het daaropstaand GEBOUW, gelegen aan de *Dominé Straat* La C. No. 61 N. W.; aankomende WILLEM van W. P. PRINS (nu Boedel.)

Paramaribo, den 5 Junij 1843.
T. M. SCHOTBORGH.

J. G. KRAMER

(15037) presenteert te Koop, versch ontvangene *PROVISIEN*; als:

Hammen, Patervleesch, Rookvleesch, Ossehaasjes, Tongen, Brunsw. Worst, Spek, Vleesch, Saucijsjes, Worst, Rolpens, Tongen, Paling, Zalm, Haring, Laberdaan, Lippen en Keelen, Ansjovisch Z. M., Komijne, Limburger en Zwitsersche Kazen, Aardappelen, Zuur-, Roode en Bloemkool, Sperrie- en Snijboonen, Andijvie, Rozijnen, Corenten, Amandelen, Appelen, Peeren, Pruimen, Augurken, Olijven, gemengd Zuur, Makaroni, Fermiselli en Lacausjes, Parl d'Gort, Sago, Kandijsuiker, Broodsuiker, Banket en Suikerwerk, Mosterd, Kerry Powder, Specerijen, groene en zwarte Thee, Kanariezaad, *goed Tuinzaad*, Vruchten in Brandewijn, gesorteerd; Framboozen Siroop, Brandewijn, Genever, Seltzerwater, Roode Wijn, Bier, Rhijn- en Madera Wijn, Verfwaren, Patent, Lijn- en Genua Olie, Blik, Koper- en Glaswerk, *STUKGOEDEREN*, en vele andere ARTIKELEN.

(15038) Op Donderdag den 8sten Junij zullen door en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, worden verkocht:

p. m. 25 koppen SLAVEN,

waaronder bekwame *TIMMERLIEDEN* en *DELVERS*, *VELD* en *HUISSLAVEN*, gewerkt hebbende op diverse Plantaadjen.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 1sten dezer, de Nd. Am. Brik Dirigo, Kapt. N. Tucker, naar Guadeloupe, via Coppename.

IN TEXEL GEARRIVEERD:

Den 14den April ll., het Schip Eensgezindheid Kapt. C. Meijer.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.